

Juli 2020

EFFEKTER PÅ NÄRINGEN

Om samlingsförbudet består i sin nuvarande utformning blir det prognosticerade inkomstbortfallet från publika evenemang närmare 100% under kvartal 2, 3 och 4 innevarande år. Intäkterna kvartal 1 2021 kommer påverkas om regeringen inte ger besked om uppstart under tredje kvartalet 2020.

En av Sveriges största konsertarrangörer uppger att man har ställt in eller skjutit upp närmare **700 evenemang** som skulle ha genomförts under 2020. Det har resulterat i att omsättningen för mars och april gick ner med 65% jämfört med förra året, och under maj och juni beräknas **omsättningen ha fallit med över 90%**, vilket har lett till att man har tvingats säga upp nästan 20% av den fast anställda personalen. Vanligtvis anlitar företaget ett stort antal underleverantörer och småföretagare, vilkas arbetstillfällen och omsättning nu helt försvunnit – utan förhandlingar, varsel eller kompenserande åtgärder.

Under perioden 1 juni – 31 augusti 2020 beräknar arrangörer och turnéproducenter anslutna till Svensk Live flytta eller ställa in drygt **3 000 föreställningar** vid enskilda konserter och festivaler. Under perioden 12 mars – 31 maj beräknades cirka **1 000 föreställningar** ställas in eller flyttas av organisationens medlemmar.

Enligt en undersökning från Musiksverige utgjordes 56% av musikbranschens totala intäkter av konsertintäkter (cirka 6 miljarder kronor). Intäkterna från konserter beräknas ha gått ned med ca 90% mars – maj, och bortfallet estimeras till 100% under sommaren.

Got Event, Göteborgs evenemangs- och arenabolag, räknade med att ha **ca 400 evenemang** på arenorna Ullevi, Gamla Ullevi, Scandinavium, Bravida Arena, VIP och Frölundaborg under 2020, inklusive en rekordsommar med 9 slutsålda konserter på Ullevi. Besöksnäringen och upplevelseindustrin är viktig för staden, eftersom den är sysselsättningsintensiv och inkluderande, och ger många människor möjlighet till sina första jobb.

I Stockholms tre största arenor – Globen, Friends Arena och Tele2 arrangeras årligen ca 350 evenemang. I år har ca **80% av dem ställts in eller tvingats genomföras utan publik**.

Inom den evenemangsfinansierade idrotten är bortfallet stort: Svensk Elitfotboll uppger att deras 32 elitlag producerar **480 evenemang** under ett normalt år, och de beräknas i höst ha ett **inkomstbortfall på ca 500 miljoner kr**. i förlorade publikintäkter. Att producera ett idrottsevenemang kräver till stora delar samma typer av personal och kompetenser som ett nöjes- eller kulturevenemang: ljud, ljus, catering, transport, arenapersonal etc.

Svensk Scenkonsts medlemmar är huvudsakligen teater-, opera-, dans- och orkesterorganisationer som tillsammans anställer **ca 15 000 personer varje år (motsvarande ca 6 000 årsverken)** och därutöver engagerar ett stort antal frilansare som är egenföretagare. Uppskattningsvis har verksamheterna förlorat **ca 50 miljoner kr. per vecka** i uteblivna biljettintäkter under vårens nedstängningsperiod. Typiskt för scenkonsten är att produktionsplaneringen är starkt säsongsbunden, att den kräver lång framförhållning (ofta 6-18 månader) samt att de stora ekonomiska investeringarna i produktionerna måste göras innan premiär. Därtill kommer marknadsföring och biljettförsäljning som bör påbörjas i god tid inför varje ny säsong.

Privatteatrarna är särskilt utsatta eftersom de är helt beroende av biljettintäkter, saknar möjlighet till alternativ i repertoarplaneringen och har en stor andel frilansande medarbetare. Företagens behov av framförhållning innebär att det redan nu står klart att ett par tusen arbetstillfällen för frilansande tekniska, konstnärliga och administrativa yrkesgrupper uteblir fram till årsskiftet. Situationen blir sannolikt ännu mer problematisk hela våren 2021 om det fortfarande i september/oktober är oklart när verksamheterna kan starta upp och ta emot publik igen.

FRAMTIDEN

Till skillnad från många andra drabbade branscher är ledtiderna väldigt långa. Att planera ett evenemang, en föreställning eller en turné tar **ca 6 – 18 månader**.

Det innebär att samlingsförbudet kommer ge negativa effekter på helåret 2021:

- Evenemangsproducenter får ett kraftigt minskat finansiellt rörelseutrymme efter en längre tid utan intäkter, vilket innebär att möjligheterna att investera i nya produktioner minskar.
- Större ekonomisk risk i och med oförutsägbarheten i smittspridningen, och därmed påföljande regleringar.
- En ökad försiktighet hos äldre målgrupper, vilket antas påverka försäljningen negativt under lång tid framöver, eftersom äldre målgrupper är en viktig publik för många typer av evenemang.
- Ett minskat antal leverantörer.
- En utarmning av spetskompetens.

ETT INTERNATIONELLT PERSPEKTIV

Smittläget i övriga världen, och den internationella bedömningen av smittläget i Sverige påverkar evenemangsnäringsens situation på två sätt:

- många svenska företag, artister och andra yrkesverksamma har intäkter från evenemang i utlandet.
- många företag och yrkesverksamma har en betydande del av sina intäkter från besök av internationella artister i Sverige.

Båda dessa intäktskällor – och därtill kopplade arbetstillfällen – är beroende av att internationella resor kan genomföras på ett enkelt och kostnadseffektivt sätt. De är också beroende av andra länders bedömning av smittläget i Sverige. För att tex Lollapalooza, Way Out West och andra stora evenemang ska kunna genomföras krävs att medverkade internationella artister, och deras försäkringsbolag, bedömer att Sverige är ett säkert land.

Ledtider för större internationella evenemang är ännu längre än för svenska arrangemang. Artistbesök planeras minst 12 månader i förväg, och eftersom alla internationella konserter och föreställningar är inställda eller framflyttade på obestämd framtid, med en prognos för att de inte kommer komma igång igen under 2020, kommer det ta lång tid innan den här delen av intäktsflödet kommer tillbaka till tidigare nivåer.

EVENEMANGSNÄRINGENS ARBETSMARKNAD

Huvuddelen av alla som har sin försörjning i evenemangsnäringen står i dagsläget utan intäkter och arbete. Det sammanlagda antalet förlorade arbetstillfällen är svårt att uppskatta, eftersom de spänner över ett stort antal yrkesgrupper och till stora delar faller utanför varselstatistiken (eftersom många är egenföretagare eller anställda av företag med färre än 5 anställda).

Även anställda på större företag har en mycket utsatt situation. Eftersom intäkterna i många fall är obefintliga så är det svårt att behålla anställda utan en planeringshorisont, trots möjligheter till korttidspermittering.

Ett evenemang på Tele2 Arena engagerar ca **1000 personer**, vilket kan översättas till ca **44 årsarbeten**. En konsert på Ullevi engagerar ca **1250 personer**, och ett arrangemang på Globen engagerar ca **700 personer**.

Festivalen Lollapalooza 2019 genererade ca **825 dagsverken** i Stockholm förra sommaren.

Got Events har vanligtvis ca **600 timanställda per år vilket motsvarar 63 årsarbetsverken**.

I genomsnitt är ca **60% av personalen på ett större event egenföretagare och anställda av bemanningspooler**. Många arbetar endast evenemangsdagen, men ett stort antal positioner fylls under flera dagar, och väsentliga delar av produktionsteamet arbetar i upp till 6 månader inför ett evenemang.

Sponsrings & Eventsverige genomförde en medlemsundersökning under maj 2020:
70% av medlemsföretagen uppgav att de hade korttidspermitterat
38% hade genomfört uppsägningar
13% hade lagt varsel
11% av företagen som ännu inte hade korttidspermitterat bedömde att de kommer behöva göra det.

EKOSystemET

Att producera ett evenemang innebär att ta ansvar för ett komplext ekosystem och en infrastruktur som involverar många yrkesgrupper och ett stort antal underleverantörer i varierande anlitandeformer. Nedan följer en sammanställning av de arbetstillfällen som skapas på ett genomsnittligt större evenemang.

250 serveringspersonal

Timanställda och tillsvidareanställda

Anställda av cateringbolaget som arrenderar restaurangen i arenan.

180 produktionspersonal arrangör

Yrkesgrupper inkluderar: regissör, ljudtekniker, ljus-tekniker, koreograf, sminkös, snickare, scenbyggare, dekoratör, catering, transport, m.fl.

Leverantörsbolag och egenföretagare

Anställda/kontrakterade av produktions-/arrangörsbolaget, underleverantörer och bemanningsföretag.

150 säkerhetspersonal

Timanställda

Anställda av säkerhetsbolaget som är anlitade av produktions-/arrangörsbolaget.

142 värdar/värdinnor

Timanställda

Anställda av arenabolaget, alt outsourcat till bemanningsföretag.

90 extrapersonal hotell och restaurang

Timanställda och tillsvidareanställda

Anställda av hotell och restauranger i samband med större evenemang.

55 produktionspersonal arena

Yrkesgrupper inkluderar: riggare, elektriker, tekniker, byggare, snickare, vaktmästare.

Tillsvidareanställda, bemanningsföretag och egna företagare

Anställda/kontrakterade av underleverantörer till arenan.

46 evenemangspersonal arena

Timanställda, tillsvidareanställda och egna företagare

Anställda/kontrakterade av arenabolaget, samt av underleverantörer inom teknik, bygg, transport, alt. outsourcat till bemanningsföretag.

45 försäljning merchandise

Timanställda

Anställda av försäljningsbolag som har avtal att bedriva försäljning av merchandise i arenorna.

30 sponsorerers personal

Timanställda

Anställda av sponsorer som har avtal med produktionsbolaget.

20 städpersonal

Tillsvidareanställda och timanställda

Anställda av städbolaget som har kontrakt med arenabolaget.

20 artister och musiker

Egenföretagare

Kontrakterade av produktions-/arrangörsbolaget och av artistens bolag.

8 fastighetspersonal

Tillsvidareanställda

Anställda av fastighetsägaren.

4 kundtjänstpersonal

Timanställda och tillsvidareanställda

Anställda av arenabolaget alt. outsourcat till bemanningsföretag.

2 elektriker arena

Tillsvidareanställda

Anställda av företag som har avtal med arenan.

ANLITANDEFORMER OCH BETALNINGSTRUKTUR

Stora delar av företagen som anlitas för en produktion fakturerar ingenting innan evenemangsdatum/premiär.

- Teknisk personal fakturerar ofta ingenting innan eller under produktion- och repetitionstiden. De fakturerar uppsättningsarvode efter premiär och sen shower månadsvis i efterskott.
- Konsulter fakturerar ofta antingen hela arvodet efter avslutat arbete, eller 50% vid arbetsstart och 50% vid slutrapportering.
- Många är anställda av underleverantörer och bemanningsföretag, och har därför ingen egen avtalsmässig relation till arrangören.

Slutsatser:

- Att jämföra månad för månad blir oundvikligen missvisande. Vi behöver jämförelser på helår.
- De flesta har ingen utestående faktura till produktionsbolaget som de kan få ersättning för, om stöd betalas ut till produktionsbolag som förväntas ersätta fakturerade kostnader.
- Huvuddelen av de inblandade är inte avlönade eller kontrakterade av evenemangsproduktionen, utan i andra eller tredje led.

EKONOMISKA EFFEKTER

Enligt en undersökning utförd av Oxford Economics genererar evenemangsnäringsen i Sverige årligen totalt 414 miljarder kr, och sysselsätter ca 90 000 personer. Evenemang är en viktig motor för arbetstillfällena inom hotell, turism och restaurangnäringsen.

Många städer och kommuner har väsentliga intäkter från evenemang. Göteborgs besöksnäring omsätter ca 15 miljarder kr. under sommaren. **Evenemangens direkta omsättning är ca hälften av detta (ca 7 miljarder kr.), och evenemangen genererar ca 85% av omsättningen i konsumtion. En slutsåld konsert på Ullevi genererar ca 100 miljoner kr. i omsättning till det lokala näringslivet.**

Nedan följer ett par exempel, enligt undersökningar från Visit Stockholm.

Aviciis konsert på Tele2 Arena (2014)

Antal besökare 38 000

Varav tillresta 57%

Genomsnittligt utlägg, tillresta 2071 kr/person.

65% av de tillresta besökarna övernattade på hotell eller vandrarhem.

Totalt uppskattad extra generell ekonomisk omsättning: **61 300 000 kr.**

Lollapalooza (2019)

Antal besökare 56 000

Varav tillresta 49% (inkl. 10% från andra länder).

Genomsnittligt utlägg, tillresta 2305 kr/person.

93% av de tillresta besökarna övernattade i Stockholm.

STATLIGA KRISSTÖD

Det är givetvis positivt att regeringen agerade snabbt och satte in långtgående åtgärder för i den akuta situationen i under de första månaderna av pandemin. Nu när vi har gått över till ett mer långsiktigt läge är det tid att bidra till utvärderingen av insatserna utifrån evenemangsnäringsens perspektiv.

De privata aktörerna inom kultur och evenemang har till stora delar lämnats åt sitt öde. Företag med anställda kan korttidspermittera personal i den mån som man bedömer att det kommer finnas en verksamhet för personalen att återgå till, vilket är svårt att avgöra utan en indikation på krisens varaktighet. Att skjuta upp inbetalningar är främst effektiva stödåtgärder för företag som har intäkter, vilket många av näringsens företag inte har.

Företagare med enskild firma har lämnats utanför i stort sett alla stöd, och står nu utan skyddsnät. För många av näringsens egenföretagare har stilleståndet lett till att man tvingas till att antingen gå i konkurs eller avstå från den lilla verksamhet som eventuellt finns, för att få möjlighet att söka a-kassa.

Vi ansluter oss till Företagarna, Småföretagarnas Riksförbund, Journalistförbundet, Unionen, KLYS och många andra arbetstagar- och arbetsgivarorganisationer, och förväntar oss att särbehandlingen av Sveriges 600 000 egenföretagare upphör. Vi föreslår:

- att enskilda firmor antingen omfattas av möjligheten till korttidspermittering (på samma sätt som egenföretagare med aktiebolag), eller tillåts söka a-kassa på deltid (i likhet med anställda).
- att framtida omsättningsstöd beräknas på en längre tidsperiod, eftersom inkomsterna ofta är ojämna.

GENERELLA STÖD TILL ARBETSTAGARE

A-kassan

- + Förkortad tidsberäkning ger fler möjlighet att ta del av försäkringen.
- + Höjningen av ersättningarna var välkommen och välbehövlig.
- Även om vissa symboliska lättnader har gjorts för företagare med enskild firma, finns det fortfarande stora begränsningar för den gruppen.
- Systemet genomsyras av stor oförutsägbarhet, eftersom tillämpningen av reglerna varierar mellan olika a-kassor, och bedömningar görs från fall till fall, efter olika beslutsgrunder.
- Systemet är varken anpassat till egenföretagares arbetsvillkor eller evenemangsnäringsens förutsättningar, vilket leder till bedömningsproblem och ställer många utanför försäkringen.

GENERELLA STÖD TILL FÖRETAG

Minskade arbetsgivaravgifter

- + Räddar arbetstillfällena för företag som fortfarande har viss verksamhet.

Lånegarantier och uppskjutna skatter

- Ett ineffektivt stöd eftersom den som helt saknar intäkter och framtida bokningar inte bör ta nya lån eller skjuta kostnader framför sig.

Korttidspermittering

- + Ett stöd som kommit till nytta i privata evenemangsbranschen.
- + Stödet utvidgades till att omfatta samtliga aktieföretag (inkl. egenföretagare och vissa institutioner med offentlig finansiering).
- Fortfarande finns ingen möjlighet för enskilda näringsidkare att ta del av korttidspermitteringen.
- Eftersom det inte finns en planeringshorisont så är det omöjligt att beräkna för hur länge företag ska satsa på att ha anställda korttidspermitterade, och när man istället bör varsla personal.

Omställningsstöd/omsättningsstöd

- + Till stor hjälp för företag som har fasta omkostnader, som uthyrare och vissa arrangörer.
- Gäller endast för förlorade inkomster under mars och april, dvs 7 av de 18 veckor som evenemangsbranschen har varit nedsläckt hittills, och inte under de mest intäktintensiva månaderna.
- Verkningslöst för majoriteten av egenföretagare, vars kostnader primärt består av lönekostnader.
- Verkningslöst för företag som har ojämn fakturering (dvs en stor del av företagen inom kultur, nöje och evenemang, och många egenföretagare); eftersom stödet endast beräknas mot intäkterna för två specifika månader under 2019, istället för att beräknas som en andel av årsomsättningen.

Hyresreduktion

- + Ett välkommet stöd för företagen som har kunna ta del av det.
- En svaghet är att stödet bygger på att individuella hyresvärdar går med på ett inkomstbortfall för den del av hyresintäkten som inte kompenseras.

RIKTADE STÖD TILL KULTUREN

Den fria och oberoende kulturen har tilldelats 500 miljoner kr. i riktade stöd av staten, utöver de generella närings- och arbetsmarknadsstöden, vilket givetvis är välkommet och uppskattat. Mottagarna har dock definierats på ett sätt som exkluderar stora delar av evenemangsnäringen från dessa stöd.

Kulturrådet

Kulturrådet fick i uppdrag att fördela upp till 370 miljoner kr. till arrangörer av kulturevenemang och konstnärligt verksamma aktörer för intäktsbortfall eller merkostnader på grund av inställda och uppskjutna kulturevenemang före den 31 maj 2020. Stödet har bidragit till att ett antal verksamheter och arbetstillfällen finns kvar efter krisens första månader.

Följande brister kan konstateras:

- Stödet omfattar endast evenemang som skulle ha hållits till och med maj, trots att samlingsförbudet kvarstår, vilket exkluderar de viktiga sommarmånaderna och höststarten (en mycket intensiv och kritisk period för evenemangsnäringen med många kultur- och nöjesarrangemang).
- Definitionen "konstnärligt verksamma aktörer" exkluderar ett stort antal verksamheter och yrkesgrupper som är nödvändiga för att evenemangsnäringen ska fungera.
- Stödet inkluderar inte inställda evenemang utomlands, vilket är en stor inkomstkälla inom näringen.

Konstnärsnämnden

Stödet som fördelades av Konstnärsnämnden var utformat som en kompensation för inkomstbortfall som måste styrkas med ingångna avtal. Konstruktionen återspeglar inte strukturen i kulturarbetsmarknaden av två skäl:

- Arbeten och uppdrag vilar ofta på muntliga avtal samt på löpande eller återkommande samarbeten.
- Trots produktionernas långa ledtider har många i ekosystemet väldigt korta horisonter, och uppdrag dyker ofta upp med kort varsel.

Följande brister kan konstateras:

- Stödet var inte tillgängligt för huvuddelen av de avsedda mottagarna.
- De som ändå kunde styrka förluster kunde endast söka max 50 000 kr för en period av fem månader.

SAMMANFATTNING

Det är avgörande att:

- Riktade stödåtgärder ges även för intäktsbortfall som uppstår efter den 31 maj. Sommarmånaderna och höststarten är en mycket intensiv och viktig period för evenemangsnäringen.
- Evenemangsnäringens specifika förutsättningar tas i beaktande när framtida riktade stödåtgärder utformas, och att samtliga yrkesgrupper och företagsformer inom näringen inkluderas.
- Evenemangsnäringens specifika förutsättningar tas i beaktande när samlingsförbudet justeras, och att sektorn ges ett tydligt planeringsperspektiv inför och under återstart.
- Regeringen tar fram underlag som visar hur evenemangsnäringen drabbas av den pågående krisen, och däri inkluderar samtliga yrkesgrupper som har sin försörjning inom sektorn, för att kunna göra en relevant konsekvensbedömning av smittskyddsåtgärder och finansiella stödåtgärder.
- Regeringen ser över regelverken som används för att begränsa smittspridning utifrån de förutsättningar som gäller för publika evenemang så att de blir mer ändamålsenliga och förutsebara.

Givet evenemangsnäringens förutsättningar är det önskvärt med:

- en tidig dialog och en tydlig planeringshorisont som tar hänsyn till evenemangsnäringens långa ledtider.
- en diskussion kring återgång till publika evenemang som inkluderar en procentuell andel i förhållande till arenans storlek, inte en statisk numerär som begränsar publikantalet.

SAMMANSTÄLLT AV

Blixten & Co

Representerar många av Sveriges mest framstående artister och producerar konserter, shower, musikaler, teater och dansföreställningar över hela Skandinavien.

Got Event

Göteborgs stads evenemangs- och arenabolag

Live Nation Sverige

Sveriges största arrangör av konserter, turnéer och evenemang, samt festivalarrangör.

LLB

Branschföreningen Ljud, Ljus och Bild för professionellt bruk.

Music Managers Forum

Intresseorganisationen för svenska oberoende managers.

Musikerförbundet

Fackförbund för professionella musiker och artister.

Sponsrings & Eventsverige

Branschorganisation för intresse- och upplevelseindustrin.

Stockholm Live

Driver Nordens mest besökta arenor, inkl. Ericsson Globe, Tele2 Arena och Friends Arena.

Svensk Elitfotboll

intresseorganisation för alla föreningar i Allsvenskan och Superettan.

Svensk Live

Riksorganisation för arrangörer inom livemusik.

Svensk Scenkonst

Bransch- och arbetsgivarorganisation för professionell scenkonst.

Teaterförbundet för scen och film

Fackförbund för scen- och filmbranschen.

Initiativtagare: Petra Kauraisa och David Granditsky.